C/2026/3939

1.9.2026 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 10 юли 2026 година

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Финландия

(C/2026/3939)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ([1]), и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2024/1263 определя целите на рамката за икономическо управление, която е насочена към насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерен бюджетен дефицит. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в рамките на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки.

(2) На 25 ноември 2025 г. Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план на Финландия за 2026 г. На същата дата въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие доклада за механизма за предупреждение за 2026 г., в който Финландия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще е необходимо да се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, препоръка за препоръка на Съвета относно човешкия капитал в Европейския съюз, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2026 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната ([2]) на 21 април 2026 г., а съвместния доклад за заетостта и препоръката относно човешкия капитал – на 9 март 2026 г.

([1]) Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) ОВ C, C/2026/2434, 28.4.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува компас за конкурентоспособността – стратегическа рамка, която има за цел да повиши глобалната конкурентоспособност на Съюза през следващите пет години. В него трите преобразяващи императива – иновации, декарбонизация и конкурентоспособност, и сигурност – се определят като стълбове от критично значение за устойчив икономически растеж. След публикуването на компаса за конкурентоспособността той служи като основа за работата на европейския семестър, като гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на ЕС, и създава единен подход към икономическото управление, насърчаващ устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.

(4) През 2026 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с последния етап от прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) ([3]). Плановете за възстановяване и устойчивост (ПВУ), заедно с финансирането по линия на политиката на сближаване, бяха от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като в плановете трябваше да бъдат включени мерки за ефективно справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните цикли, а в програмите, финансирани по линия на европейската политика на сближаване, трябваше да бъдат отчетени специфичните за всяка държава препоръки. Тъй като наближава краят на срока на прилагане на МВУ, продължава да бъде изключително важно да се поддържат и надграждат реформите и инвестициите, подкрепяни и изпълнявани по линия на МВУ, по-специално тези, които допринасят за справяне с предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки.

(5) На 3 юни 2026 г. Комисията публикува доклада за Финландия за 2026 г. В него беше оценен напредъкът на Финландия в изпълнението на специфичните за държавата препоръки и беше направен преглед на изпълнението от страна на Финландия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправена Финландия. В него бяха оценени също напредъкът на Финландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността и социалното изключване, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

(6) На 20 януари 2026 г. Съветът прие препоръка съгласно член 126, параграф 7 от ДФЕС с оглед на прекратяването на съществуващия прекомерен дефицит във Финландия ([4]). Съветът препоръча следните максимални темпове на растеж на нетните разходи: 1,3 % през 2026 г., 1,5 % през 2027 г. и 1,8 % през 2028 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени въз основа на базовата година 2024 на 2,5 % през 2026 г., 4,1 % през 2027 г. и 5,9 % през 2028 г. Коригиращият план за нетните разходи, изложен в посочената препоръка, заменя максималните темпове на растеж на нетните разходи, считано от 2026 г., определени в препоръката от 21 януари 2025 г. за одобряване на средносрочния фискално-структурен план на Финландия ([5]) ([6]). Въпреки това максималните темпове на растеж на нетните разходи, определени в него за 2025 г., които съответстваха на 1,6 % годишно и 5,3 % кумулативно въз основа базовата година 2023, продължават да бъдат от значение за оценката на съответствието до 2025 г. включително. Въз основа на оценката на Комисията за предприетите ефективни мерки от 3 юни 2026 г. ([7]) процедурата при прекомерен дефицит по отношение на Финландия временно се спира.

([3]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Препоръка на Съвета от 8 юли 2025 г., с която се допуска Финландия да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263 (Задействане на националната клауза за дерогация) (ОВ C, C/2025/3966, 20.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([5]) Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Финландия (ОВ C, C/2025/656, 10.2.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/656/oj).

([6]) Точка 2 и приложение II („Набор от реформи и инвестиции, обуславящи удължаване на периода на корекция до седем години“) от препоръката от 21 януари 2025 г. продължават да се прилагат.

([7]) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка: Европейски семестър за 2026 г. – пролетен пакет (COM (2026) 200 final.

(7) Агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията прикани държавите членки да поискат задействането по координиран начин на националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана ([8]), като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г. След като получи искането на Финландия, на 8 юли 2025 г. Съветът, по препоръка на Комисията, прие препоръка, с която се допуска Финландия да се отклони от препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи ([9]). Периодът, в който е задействана националната клауза за дерогация (2025 – 2028 г.), позволява на Финландия да промени приоритетите на държавните разходи или да увеличи държавните приходи, така че трайно по-високите разходи за отбрана да не застрашат фискалната устойчивост в средносрочен план.

(8) На 30 април 2026 г. Финландия представи своя годишен доклад за напредъка за 2026 г. ([10]) по отношение на спазването на препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи, изпълнението на набора от реформи и инвестиции, които са в основата на удължаването на периода на корекция, и изпълнението на реформите и инвестициите в отговор на основните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки в рамките на европейския семестър. Докладът за действията, предприети в рамките на процедурата при прекомерен дефицит, е включен в годишния доклад за напредъка.

(9) Растежът на реалния БВП през 2025 г. беше 0,2 %, а инфлацията по ХИПЦ беше 1,8 %. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 0,8 % през 2026 г. и с 1,4 % през 2027 г., а инфлацията по ХИПЦ да бъде 2,4 % през 2026 г. и 1,9 % през 2027 г.

(10) Въз основа на данни, предоставени от Евростат ([11]), дефицитът на сектор „Държавно управление“ на Финландия намаля от 4,4 % от БВП през 2024 г. на 3,4 % през 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява главно въздействието на мерките за увеличаване на приходите, като например увеличението на ставката на ДДС, въведено в края на 2024 г., и скромния растеж на разходите. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда дефицит, възлизащ на 4,5 % от БВП през 2026 г. и на 4,6 % от БВП през 2027 г. Увеличението през 2026 г. отразява главно по-големите държавни инвестиции, свързани с доставката на изтребители F-35, частично отложена от 2025 г., и по-високите лихвени плащания.

(11) Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция ([12]), която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е била рестриктивна – с 1,5 % от БВП през 2025 г. Очаква се тя да бъде експанзионистична – с 0,7 % от БВП през 2026 г., и като цяло неутрална през 2027 г.

(12) Въз основа на данни, предоставени от Евростат ([13]), консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ на Финландия се е увеличил от 82,4 % от БВП в края на 2024 г. до 88,5 % от БВП в края на 2025 г. Увеличението на съотношението на дълга през 2025 г. отразява главно постоянния дефицит на сектор „Държавно управление“и голямата положителна корекция наличности-потоци, както и скромния растеж на номиналния БВП. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда съотношението на дълга към БВП да нарасне до 91,2 % до края на 2026 г. и до 93,1 % до края на 2027 г. Увеличението през 2026 г. отразява главно по-големия дефицит на сектор „Държавно управление“, който само частично се компенсира от по-бързия растеж на номиналния БВП, докато корекцията наличности-потоци играе незначителна роля.

([8]) Съобщение на Комисията „Създаване на възможност за увеличаване на разходите за отбрана в рамките на Пакта за стабилност и растеж“, Брюксел, 19.3.2025 г., C(2025) 2000 final.

([9]) Препоръка на Съвета от 8 юли 2025 г., с която се допуска Финландия да се отклони от максималните темпове на растеж на нетните разходи, заложени от Съвета, съгласно Регламент (ЕС) 2024/1263 (Задействане на националната клауза за дерогация) (ОВ C, C/2025/3966, 20.8.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([10]) Годишните доклади за напредъка за 2026 г. са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([11]) Евростат, Европейски показатели, 22.4.2026 г.

([12]) Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики – както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

([13]) Евростат, Европейски показатели, 22.4.2026 г.

(13) Въз основа на данни на Евростат ([14]) общите разходи за отбрана на сектор „Държавно управление“ във Финландия възлизат на 1,7 % от БВП през 2025 г., което съответства на увеличение от 0,5 процентен пункт от БВП в сравнение с референтната 2021 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се очаква те да бъдат 2,6 % от БВП през 2026 г., което съответства на увеличение от 1,4 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. ([15])

(14) Съюзът продължава да е изправен пред рискове от прекъсване на енергийните доставки и повишена нестабилност на цените, изострени от геополитическото напрежение, което засяга световните пазари на нефт и газ. Опитът от енергийната криза от 2022 – 2023 г. показа, че широкообхватните и нецеленасочени мерки водят до големи фискални разходи и са социално и икономически неефективни. След избухването на войната в Близкия изток през февруари 2026 г. Финландия не прие нови мерки на фискалната политика за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията ([16]).

(15) Въз основа на изчисленията на Комисията нетните разходи във Финландия намаляха с 0,7 % през 2025 г. и се увеличиха с 2,6 % кумулативно през 2024 г. и 2025 г. Растежът на нетните разходи през 2025 г. е под максималния темп на растеж, препоръчан от Съвета през януари 2025 г. Когато се разглеждат заедно 2024 г. и 2025 г. кумулативният темп на растеж на нетните разходи също е под препоръчания максимален темп на растеж.

(16) Въз основа на изчисленията на Комисията се очаква нетните разходи във Финландия да нараснат с 4,1 % през 2026 г. и с 3,3 % кумулативно през 2025 г. и 2026 г. Прогнозният растеж на нетните разходи през 2026 г. надхвърля максималния темп на растеж, препоръчан от Съвета през януари 2026 г., което съответства на отклонение от 1,5 % от БВП на годишна база. Когато 2025 г. и 2026 г. се разглеждат заедно, се очаква прогнозираният кумулативен темп на растеж на нетните разходи също да бъде над препоръчания максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 0,5 % от БВП в кумулативно изражение. Прогнозираното отклонение обаче е в рамките на гъвкавостта на националната клауза за дерогация въз основа на текущите прогнози за разходите за отбрана.

(17) В препоръката за одобряване на средносрочния план на Финландия се посочва наборът от реформи и инвестиции, които са в основата на удължаването на периода на корекция, заедно с график за тяхното изпълнение. Като взема предвид информацията, предоставена от Финландия в нейния годишен доклад за напредъка, Комисията констатира, че изпълнението на ключовите стъпки от реформите и инвестициите, които трябваше да бъдат изпълнени до 30 април 2026 г., изглежда като цяло върви по план. Що се отнася до коригирането на дефицита на областните социални служби, въпреки че растежът на разходите се забави, натрупаните дефицити на някои области се считат за твърде големи, за да бъдат коригирани до края на 2026 г., без да се застраши предоставянето на услуги. Поради това правителството представи предложение за удължаване на крайния срок до края на 2029 г. за регионите с надеждни планове за преодоляване на дефицита. Комисията счита, че като цяло Финландия е изпълнила ангажиментите си по задоволителен начин ([17]). Финландия е изправена пред трайни предизвикателства, свързани с фискалната устойчивост. През 2025 г. дефицитът на сектор „Държавно управление“ достигна 3,4 % от БВП, а консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ нарасна до 88,5 % от БВП.

([14]) Евростат, държавни разходи по класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ).

([15]) Определението на НАТО за разходите за отбрана се различава от определението за разходите за отбрана по КОФОГ. Освен това може да са налице различия, дължащи се на момента на вписване на разходите, по-специално за военно оборудване, тъй като докладването в рамките на НАТО не следва националните счетоводни правила по отношение на момента на вписването.

([16]) Това отразява положението към крайната дата на изготвяне на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. (4 май 2026 г.).

([17]) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка: Европейски семестър за 2026 г. – пролетен пакет (COM (2026) 200 final.

Въпреки че правителството прие съществени мерки за фискална консолидация през 2023 г. и 2024 г. и в бюджета за 2026 г. са включени допълнителни мерки, не се очаква държавният дълг да се стабилизира без допълнителна намеса. Публичните разходи, възлизащи на 57,7 % от БВП, останаха най-високите в Съюза през 2024 г. Подобряването на ефективността на публичните разходи е от решаващо значение, за да се възвърне фискалното пространство, да се запази възможността за необходимите публични инвестиции и да се преодолее натискът върху разходите, свързан със застаряването на населението. Прегледите на разходите могат да помогнат за установяване на начини за повишаване на ефективността на публичните разходи. Очаква се годишните целеви прегледи на разходите да бъдат приключени за първи път през 2026 г., а преди изборите през 2027 г. е планиран нов цялостен преглед. Финландия би имала полза да запази практиката за изготвяне на редовни и подробни прегледи на разходите с ясни и изпълними препоръки, както и систематичното да взема предвид резултатите им в бюджетния процес. Това е особено важно за системата за социална закрила, където разходите възлизат на 26 % от БВП през 2024 г., което е доста над средното за Съюза равнище от 19 % от БВП. Системата за социална закрила на Финландия е всеобхватна, но сложна и би могло да се стигне до демотивация на работната сила. От 2023 г. насам бяха приети няколко реформи за опростяване и подобряване на ефективността на системата и за засилване на стимулите за работа в нея, като беше поставено и началото на общото социалноосигурително обезщетение и всеобхватната реформа на социалното подпомагане. Последните две реформи влязоха в сила през 2026 г. Въпреки че се очаква тези две реформи да подобрят ефективността и стимулите за работа в системата, тяхното въздействие върху фискалната устойчивост все още е несигурно. В същото време рискът от бедност или социално изключване се е увеличил и оценките на въздействието показват, че неотдавнашните реформи изглежда са засегнали уязвимите групи повече от очакваното. Специално внимание заслужава да се обърне на нуждите на уязвимите групи, като същевременно се подобри ефективността на разходите.

(18) Систематичното, съдържателно и навременно участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на инструментите за финансиране на Съюза, както и в контекста на европейския семестър.

(19) Изпълнението на програмите на политиката на сближаване, които включват подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), във Финландия е над средното равнище за ЕС по отношение на плащанията, въпреки че по отношение на подбора на проекти остава под средното равнище за ЕС. Важно е да се запази настоящата динамика и да се гарантира бързото осигуряване на инвестиции, като същевременно се увеличи максимално въздействието на инвестициите по места. От съществено значение е да се гарантира, че новите инвестиции, определени от Финландия в нейния междинен преглед на фондовете на политиката на сближаване, по-специално тези, свързани с петте приоритета, установени в Регламента за междинния преглед ([18]), се осъществяват бързо и ефективно.

(20) Като държава членка по източната външна граница на ЕС Финландия е изправена пред натиск върху разходите, свързани с отбраната и устойчивостта срещу хибридни заплахи, както и пред специфични предизвикателства, които оказват въздействие върху динамиката на икономическото и социалното развитие.

(21) Финландия е изправена пред няколко предизвикателства, свързани с конкурентоспособността, декарбонизацията, заетостта и изпълнението на реформата на социалните и здравните услуги.

([18]) Регламент (ЕС) 2025/1914 на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед.

(22) Финландия е сред държавите в Съюза с най-високи резултати в областта на иновациите, които се подкрепят от висококвалифицирано население, голям резерв от специалисти в областта на ИКТ, широко използване на цифрови технологии от предприятията, силно международно сътрудничество в областта на научните изследвания, дейности с рисков капитал и динамична екосистема от стартиращи предприятия, по-специално в областта на наукоемките технологии. Разходите за НИРД продължиха да нарастват, като националната цел е да достигнат 4 % от БВП до 2030 г. Тези добри резултати в областта на иновациите обаче не доведоха до по-голям растеж на производителността, който остана слаб след спада в сектора на електрониката в началото на второто десетилетие на века. За да могат иновациите да допринасят по-ефективно за растежа, резултатите от научните изследвания трябва да се реализират на пазара и да се разпространяват в по-широк план в цялата икономика. Сътрудничеството между предприятията и академичните среди е важен канал за търговска реализация на иновациите. Във Финландия сътрудничеството между занимаващите се с иновации предприятия, университетите и научноизследователските институции е намаляло с течение на времето, като финансирането на висшите учебни заведения, занимаващи се с НИРД, е в застой. По отношение на сътрудничеството с университети и научноизследователски организации и достъпа до съответните инструменти за финансиране трудности срещат преди всичко МСП. Подкрепата за иновационни дейности, различни от НИРД, също отслабна, което може да възпрепятства внедряването на иновации на пазара. Въпреки че допълнителното финансиране за сътрудничество между дружествата и научноизследователските организации се е увеличило, по-нататъшното насърчаване на съвместни проекти между промишлеността и университетите би спомогнало за засилване на трансфера на знания. Подобряването на търговската реализация на иновациите изисква също така по-добри предприемачески умения и подкрепа за изследователите. Въпреки че Финландия е въвела обучение по предприемачество на различни равнища, продължава да липсва всеобхватна стратегия за укрепване на предприемаческите способности на изследователите. Като цяло, като зачита ограниченото фискално пространство, Финландия би имала полза да поддържа благоприятни условия за проучфтяване на екосистемите на НИРД, включително като използва регионалните и местните стратегии за иновации.

(23) Финландия разполага с динамична екосистема от стартиращи предприятия. Въпреки че инвестициите в рисков капитал като дял от БВП са над средните за ЕС, разрастването им продължава да бъде предизвикателство, тъй като националните фондове често са твърде малки, за да ръководят кръговете на финансиране на по-късен етап или да инвестират съвместно в тях. Банковото кредитиране е широко достъпно, но това не е правилният инструмент за финансиране на разрастването на стартиращи предприятия. В резултат на това иновативните предприятия – особено тези в капиталоемки сектори – може да изпитат затруднения при осигуряването на финансиране за растеж и да се наложи да преместят дейността си в чужбина или да потърсят финансиране на чуждестранни пазари. Въпреки че достъпът до финансиране като цяло е адекватен и, наред с други мерки, неотдавнашният преглед на стратегията на държавното инвестиционно дружество TESI спомогна за преодоляване на пропуските в мащабното финансиране, са необходими допълнителни действия, за да се осигурят достатъчно капиталови потоци към високоиновативните дружества. По-големият достъп до финансиране за разрастване би подпомогнал растежа на предприятията, разпространението на иновациите и създаването на работни места, както и би стимулирал растежа на съвкупната производителност. Тези политики биха могли да включват: i) разширяване на участието на непрофесионалните инвеститори на пазарите за растеж, например чрез повишаване на привлекателността и гъвкавостта на капиталовите спестовни сметки с цел насочване на спестяванията на домакинствата към дружества с висок растеж; ii) рационализиране на процедурите за трансгранични инвестиции за инвеститорите; iii) въвеждане на целенасочени фискални стимули за инвестиции в разрастващи се предприятия и дружества с висок растеж чрез реформиране на данъчното третиране на рисковия капитал; и iv) реформиране на данъчното облагане на дивидентите от дружества, чиито ценни книжа не са допуснати до търговия на регулиран пазар.

(24) Финландия е малка, отворена икономика, която е изправена пред предизвикателства, свързани с икономическата сигурност, особено поради зависимостта си от световните вериги за създаване на стойност. Що се отнася до гарантирането на икономическите потоци от критично значение, за Финландия е важно да продължи да развива способностите си за предотвратяване, реагиране и адаптиране към евентуални проблеми, включително от кибер- и хибриден характер и по отношение на критичната инфраструктура, които са жизненоважни за икономиката. Голям дял от предприятията във Финландия са докладвали за инциденти, свързани със сигурността на ИКТ, които оставят последици. Освен това поредицата от инциденти, засягащи подводната критична инфраструктура в региона на Балтийско море, показва уязвимостта на критичната инфраструктура за пренос на данни, газ и електроенергия. За Финландия би било от полза да подкрепи стратегическите си вериги за създаване на стойност и икономическите потоци чрез мерки като защитата на критична инфраструктура и поддържането на авангардна киберсигурност.

(25) Финландия е въвела в законодателството си своята цел за въглеродна неутралност до 2035 г. Постигането на целта изисква да се ускори напредъкът по отношение на намаляването на нетните въглеродни емисии. Финландия предприе решителни действия за намаляване на емисиите от производството на енергия, като същевременно направи големи инвестиции за ускоряване на декарбонизацията на промишлеността.

(26) Непрекъснатите усилия за декарбонизация на промишлеността са важни не само за намаляването на емисиите, но и като източник на конкурентоспособност. Развитието на чистата промишленост е в основата на бъдещия бизнес модел на Финландия. Финландия има най-ниските цени на електроенергия в ЕС, което предоставя значително предимство за отраслите, които вече са заменили използването на изкопаеми горива. Това върви ръка за ръка с по-големите инвестиции в чисти технологии и кръговата икономика. Въпреки че Финландия е лидер в разработването на чисти технологии, като например вятърна енергия от разположени на сушата инсталации, устойчиви енергийни системи, инфраструктура за акумулаторни батерии и чист водород, са необходими допълнителни инвестиции за развитието на тези технологии в продаваеми сектори, които да подкрепят бъдещата икономика на Финландия. За да се намали зависимостта си от вноса на основни суровини и промишлени ресурси, Финландия трябва да подобри процента на кръгово използване на материалите и производителността на ресурсите, които остават сред най-ниските в ЕС. Наличието на зелени умения ще бъде от решаващо значение, за да се подпомогне екологичният преход в промишлеността.

(27) Ролята на транспортния сектор за постигането на целите на Финландия в областта на климата е от решаващо значение, тъй като разполага с голям потенциал за допълнително намаляване на емисиите. Постигането на целите на Финландия за декарбонизация на транспорта до 2030 г. изисква ускоряване на инвестициите в области, включително електрификацията на частните превозни средства и мобилността с нулеви емисии, връзките на обществения транспорт за намаляване на зависимостта от автомобили и декарбонизацията на транспорта на дълги разстояния, както и реформи за допълнително стимулиране на този преход. Тези мерки могат да осигурят конкурентно предимство за Финландия, като същевременно подкрепят декарбонизацията на сектора по социално справедлив и приобщаващ начин.

(28) Увеличеният натиск върху горите и емисиите от отводнените торфища допринасят за ерозията на поглътителя на въглерод. Горите на Финландия традиционно действат като основен поглътител на въглерод, но последните развития значително намалиха поглъщането на въглерод. Предложени са мерки за увеличаване на растежа на горите и за укрепване на тяхната устойчивост. Тези мерки обаче са с ограничен обхват и се очаква да отнемат много време, за да окажат въздействие. Растежът и устойчивостта на горите са необходими, за да се гарантира, че естествените поглътители нарастват в средносрочен и дългосрочен план, за да бъдат съвместими с постигането на целта на Финландия за въглеродна неутралност. Освен вследствие на дърводобива темповете на растеж на горите също са намалели в резултат на възрастта на горите и поради причини, свързани с изменението на климата, включително суши и исторически високи температури. Освен това разликата между планираните нетни поглъщания и целта на Финландия в областта на ЗПЗГС за 2030 г. е вторият по големина прогнозиран недостиг сред държавите – членки на ЕС, като прогнозите съдържат голяма несигурност. Подобряването на състоянието на поглътителите на въглерод изисква засилени практики за устойчиво управление на земята и повече инвестиции за устойчивост спрямо изменението на климата. Необходими са решителни допълнителни действия за укрепване на поглътителите на въглерод и за постигане на целта на Финландия за въглеродна неутралност.

(29) Равнището на безработица нарасна до 9,7 % през 2025 г., отчасти поради по-голямото участие на пазара на труда, докато равнището на заетост спадна до 76,3 %. Равнището на дълготрайната безработица нарасна до 2,4 % през 2025 г., което е над средното за ЕС. Равнището на младежката безработица достигна 21,8 % през 2025 г., което е значително над средното за ЕС, като процентът на младите хора, незаети с работа, учене или обучение, нарасна до 11,0 %. Финландия е въвела няколко мерки за активизиране на работната сила, включително реформата на системата за социална сигурност и създаването на общински области на заетост. Националните статистически данни обаче показват, че участието в активни политики по заетостта е намаляло от 2022 г. насам ([19]). Общините са изправени пред високи разходи за изплащане на обезщетения за безработица, както и при предоставянето на услугите на публичните служби по заетостта, като по време на цикличен спад търсенето по тези две направления е изключително голямо. Усилията да се подобри насочването на активните политики по заетостта към групите с по-голяма нужда от услуги, като например младите хора и дългосрочно безработните лица, биха спомогнали за подобряване на ефективността на разходите и за по-качествена подкрепа на прехода към работа в извънредната ситуация на пазара на труда.

(30) С оглед на решаващата роля на човешкия капитал за повишаване на конкурентоспособността и стратегическата автономност на Съюза, през 2026 г. Съветът препоръча на държавите членки да предприемат действия за спешно справяне със структурните предизвикателства, свързани с човешкия капитал, в областта на уменията и образованието и обучението, които възпрепятстват конкурентоспособността. Специфичните за държавата препоръки за 2026 г., отправени към Финландия, могат да допринесат за изпълнението на препоръката на Съвета относно човешкия капитал в Съюза.

([19]) Спадът в коефициента на икономическа активност може да е надценен, тъй като на национално равнище се наблюдават и оценяват само законоустановените служби по заетостта. Общините също предоставят услуги, които не са предвидени в законодателството и не са обект на наблюдение на национално равнище.

(31) По-голямото предлагане на квалифицирани работници, включително чрез формално образование и повишаване на квалификацията и преквалификация на възрастните, би било от полза за производителността, конкурентоспособността и икономическия растеж на Финландия. През 2025 г. делът на завършилите висше образование във Финландия спадна до 38,2 %, което е под средната стойност за ЕС от 44,8 и доста изостава от амбицията на страната да достигне 50 % до 2030 г. В същото време равнището на безработица сред хората с прогимназиално образование или по-ниска степен на образование достигна 22,9 %, което подчертава, че недостигът на умения е сериозна пречка пред заетостта. Въпреки високия процент на записани студенти в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката, в някои изискващи висока квалификация професии продължава да възниква недостиг на работна ръка. По-голямото предлагане в областта на висшето образование, което е тясно съобразено с търсенето на пазара на труда, и увеличаването на броя на завършилите висше образование са от решаващо значение за справяне с недостига на умения в дългосрочен план.

(32) Реформата на социалните и здравните услуги, с която се въведе новата система за предоставяне на услуги в началото на 2023 г., забави растежа на разходите и подобри равния достъп до първични здравни услуги. Въпреки това продължават да съществуват различия във финансовата устойчивост и предоставянето на услуги между отделните областни социални служби. Неудовлетворените по собствена преценка потребности от медицински грижи остават сред най-високите в Съюза. Същевременно застаряването на населението поставя под въпрос издръжливостта и фискалната устойчивост на социалния и здравния сектор във Финландия, включително на системата за полагане на грижи за възрастни хора. По-доброто управление на социалните и здравните услуги и на модела на финансиране на областните социални служби, заедно с интегрирането на различните информационни системи и използването на данни и ИИ, биха могли да подпомогнат усилията за справяне с неудовлетворените потребности, намаляване на различията и допълнително намаляване на неефективността в системата за предоставяне на услуги. Преодоляването на тези предизвикателства би допринесло и за подпомагане на възходящата социална конвергенция в съответствие с анализа на Службите на Комисията на втория етап по държави въз основа на характеристиките на Рамката за социална конвергенция ([20]).

(33) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2026 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите ПВУ, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната за 2026 г. За Финландия препоръка 1 спомага за изпълнението на първата, втората, третата и петата препоръка относно еврозоната, препоръка 2 спомага за изпълнението на четвъртата препоръка относно икономическа политика на еврозоната, препоръки 3 и 4 спомагат за изпълнението на седмата препоръка относно еврозоната, а препоръка 5 спомага за изпълнението на петата препоръка относно еврозоната,

ПРЕПОРЪЧВА на Финландия да предприеме следните действия през 2026 и 2027 г.:

1. Да се придържа към максималните темпове на растеж на нетните разходи, препоръчани от Съвета на 20 януари 2026 г. с оглед на прекратяването на съществуващия прекомерен дефицит, като същевременно използва гъвкавостта, предоставена от националната клауза за дерогация, задействана от Съвета. Да увеличи общите разходи и готовност в областта на отбраната и сигурността, като същевременно гарантира устойчивостта на обслужването на дълга и ефективността на разходите и постепенно адаптира бюджета, за да поддържа структурно по-високи разходи за отбрана. Да гарантира, че мерките, предприети за смекчаване на въздействието на покачването на цените на енергията в резултат на кризата, са временни и насочени към защита на уязвимите домакинства или към задоволяване на нуждите на енергоемките предприятия, запазват стимулите за икономии на енергия, и че фискалните разходи за тези мерки са съвместими с поетите ангажименти по фискалната рамка на ЕС. Да продължава да изпълнява набора от реформи и инвестиции, които са в основата на удължения период на корекция, както беше препоръчано от Съвета на 21 януари 2025 г. Да подобри ефективността на публичните разходи чрез редовни и подробни прегледи на разходите, като идентифицира конкретни мерки, които да бъдат взети предвид в бюджетния процес, включително прегледи на системата за социална сигурност в подкрепа на дългосрочната устойчивост на публичните финанси, като същевременно се отговори на нуждите на уязвимите групи.

2. Да осигури непрекъснатост на реформите и инвестициите, осъществявани в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост. Да поддържа импулса за изпълнение в рамките на програмите на политиката на сближаване, като се основава, когато е целесъобразно, на преразпределението към стратегическите приоритети, договорени в контекста на междинния преглед и възможностите за гъвкавост, предвидени в рамката на политиката на сближаване. Да се справи със специфичните социално-икономически предизвикателства и предизвикателствата, свързани със сигурността и гражданската готовност, които засягат регионите по източната външна граница на ЕС, включително необходимостта да се инвестира в инфраструктура с двойно предназначение.

([20]) SWD (2026) 122 – Анализ на втория етап по държави на социалната конвергенция в съответствие с Рамката за социална конвергенция, 2026 г.

3. Да подкрепи екосистемата на НИРД и да подобри търговската реализация на иновациите чрез i) засилване на сътрудничеството между предприятията и академичните среди чрез съвместни проекти между промишлеността и университетите и ii) подобряване на предприемаческите умения и подкрепата за изследователите. Да разшири достъпа до финансиране за разрастване за иновативни стартиращи предприятия и предприятия с висок растеж и да укрепи екосистемата за капиталово финансиране. Да засили икономическата сигурност, включително по отношение на критичната инфраструктура и киберсигурността.

4. Да намали въглеродните емисии чрез стимулиране на публичните и частните инвестиции в декарбонизацията на промишлеността и транспорта (включително чрез електрифициране), в чисти технологии и решения, основани на кръговата икономика, и чрез укрепване на устойчивото използване на ресурсите от земя и гори.

5. Да подобри насочеността на активните политики по заетостта. Да преодолее недостига на умения и несъответствията между търсените и предлаганите умения чрез преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила и по-голямо предлагане в областта на висшето образование, което да включва най-търсени на пазара на труда умения. Да продължи да подобрява ефективността на социалните и здравните услуги, като същевременно полага усилия за подобряване на достъпа до услуги, включително грижи за възрастни хора.

Съставено в Брюксел на 10 юли 2026 година.

За Съвета

Председател

S. HARRIS